

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه دکترای دندانپزشکی

موضوع:

**بررسی هیستوپاتولوژیک بافت پری کروئال مولرهای سوم نهفته
دارای رادیولوسنسی دور تاجی کمتر از ۲ میلی متر
در رادیوگرافی پانورامیک**

استاد راهنما:

دکتر منصور خراسانی

استاد مشاور:

دکتر شهرو اعتماد مقدم

نگارش:

فاطمه سمیعی زاده

سال تحصیلی: ۱۳۸۵-۸۶

شماره پایان نامه: ۳۰۵

چکیده

مقدمه و هدف:

دندان نهفته یکی از شایع‌ترین مشکلات بیمارانی است که به جراح دهان و فک و صورت جهت درمان مراجعه می‌کنند. مولرهای سوم جزء شایع‌ترین دندان‌هایی هستند که به صورت نهفته بروز می‌نمایند. با توجه به احتمال بروز تغییرات هیستوپاتولوژیک در مراحل مختلف روند تکاملی فولیکول دندان‌ی که ممکن است منجر به پیدایش تومورها و سیستم‌های ادنتوژنیک گردد برخی محققین پیشنهاد کردند که مولرهای سوم نهفته باید قبل از بروز تغییرات پاتولوژیک در بافت‌های اطراف تاجی خارج گردند در حالی که برخی دیگر بیان نموده‌اند نگرانی در مورد بروز ضایعات پاتولوژیک در صورت باقی ماندن این دندان‌ها اغراق‌آمیز جلوه داده شده است. با توجه به عدم توافق موجود در مطالعات فوق این مطالعه با هدف ارزیابی هیستوپاتولوژیک بافت پری‌کروئال مولرهای سوم نهفته دارای رادیولوسنسی دور تاجی کمتر از ۲mm انجام و ضرورت درمان دندان‌های نهفته قبل از ایجاد مشکلات پاتولوژیک تحت مطالعه قرار گرفت.

مواد و روش‌ها:

تعداد یکصد مولر سوم نهفته دارای رادیولوسنسی دور تاجی کمتر از ۲ mm خارج و بافت پری‌کروئال آنها جهت بررسی هیستوپاتولوژیک ارسال گردید. کلیه نمونه‌ها به روش‌های متداول process گشته و با استفاده از هماتوکسیلین و ائوزین رنگ‌آمیزی شدند. سپس نمونه‌ها از نظر خصوصیات مختلف اپیتلیوم و بافت همبند تحت بررسی قرار گرفتند.

نتایج:

۷۴٪ از بیماران تحت مطالعه زن و ۲۶٪ آنها مرد بوده و طیف سنی آنها ۵۴-۱۳ سال با متوسط ۲۵/۳ سال به دست آمد. ۲۸٪ و ۷۲٪ نمونه‌ها به ترتیب مربوط به مولرهای سوم نهفته فک بالا و مولرهای سوم نهفته فک پایین بودند. ۷٪ نمونه‌ها نهفتگی افقی، ۲۲٪ نهفتگی Distoangular، ۲۲٪ نهفتگی عمودی و ۴۸٪ آنها نهفتگی Mesioangular داشتند. در ۶۹٪ نمونه‌ها اپیتلیوم پوشاننده مشاهده گردید که ۳۱٪ آنها دارای طرح مکعبی، ۲۳٪ دارای طرح سنگفرشی و ۱۹٪ دارای طرح استوانه‌ای بودند. تغییرات پاتولوژیک عمدتاً به صورت التهاب مزمن غیراختصاصی در ۴۴٪ نمونه‌ها مشاهده شد. آزمون‌های آماری بین حضور اپیتلیوم سنگفرشی و التهاب مزمن غیراختصاصی در فولیکول دندان‌ی با سن بیمار ارتباط معنی‌داری را نشان دادند ($P < 0.05$).

بحث و نتیجه‌گیری:

با توجه به این که در هیچ یک از نمونه‌های تحت بررسی ضایعه پاتولوژیکی رویت نشد follow up و پیگیری به شکل بالینی و رادیوگرافیک بیماران مگر در مواردی که اندیکاسیون‌های جراحی از قبیل درد، تحلیل ریشه دندان مجاور و غیره وجود داشته باشد، می‌تواند در دستور کار پزشک قرار گیرد.